

Klyngevejledning af specialestuderende

Janni Niclasen, Ph.d., adjunkt
Institut for Psykologi
Københavns Universitet

Indholdsfortegnelse

INTRODUKTION	4
Forskningslitteratur om individuel vejledning	4
Forskningslitteratur om klyngevejledning.....	5
PROJEKT KLYNGEVEJLEDNING	6
Klyngen og de fysiske rammer	7
Beskrivelse af vejledningsforløbet.....	7
Første vejledningsgang.....	7
<i>Strukturen for klyngevejledningen .....</i>	<i>8</i>
<i>Ekstra individuelle vejledningsgange .....</i>	<i>9</i>
<i>Studenterkollokvium .....</i>	<i>9</i>
<i>Tidskronologi .....</i>	<i>9</i>
EVALUERING AF KLYNGEVEJLEDNINGSFORLØBET	9
Hvad fungerede godt?	10
<i>Strukturen for vejledningen .....</i>	<i>10</i>
<i>Ekstra individuelle vejledningsgange .....</i>	<i>11</i>
<i>Kontorfællesskab eller studenterkollokvium .....</i>	<i>11</i>
<i>Tidskronologi .....</i>	<i>11</i>
<i>Feedback fra flere velforberedte aktører .....</i>	<i>12</i>
<i>Fordele ved at læse med på andres specialer .....</i>	<i>12</i>
Forslag til ændringer	12
<i>Flere oplæg fra vejleder .....</i>	<i>12</i>
<i>Uret der tikkede.....</i>	<i>13</i>
... og alt det andet	13
<i>Andre kompetencer .....</i>	<i>13</i>
<i>Betydningen af en første vellykket vejledningsgang .....</i>	<i>13</i>
KONKLUSION.....	14
Specifikke forhold ved indeværende klynge	14

Anbefalinger til implementering af fremtidig klyngevejledning på Institut for Psykologi.....	15
REFERENCER.....	16
BILAG 1: VEJLEDERPROFIL: KLYNGEVEJLEDNING	17

Introduktion

I modsætning til *vejledning*, udgør *undervisning* som fænomen en essentiel del af Universitetsloven (Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling 2014). Det fremgår for eksempel eksplicit heraf, hvordan ministeren kan fastsætte regler om, at studerendes evalueringer af undervisningen skal offentliggøres på universitetets hjemmeside (§ 8a stk. 4). Det fremgår ligeledes at der skal finde dialog mellem universiteterne og aftagerpanelet sted for at sikre kvalitet og relevans for samfundet ved udvikling af nye undervisnings- og prøveformer (§ 13a, stk. 2). Derudover omhandler § 18 i sin helhed forskellige aspekter af undervisning, inklusiv hvorledes den kvalitetssikres, tilrettelægges, gennemføres, og udvikles. Det fremgår eksempelvis at *”Rektor nedsætter et eller flere studienævne, herunder for at sikre de studerendes og de videnskabelige medarbejders medbestemmelse på og medinddragelse i uddannelse og undervisning”* (§ 18, stk. 1). Der står desuden at *”Studienævnet har foruden de i vedtægten fastsatte opgaver til opgave at sikre tilrettelæggelse, gennemførelse og udvikling af uddannelse og undervisning, herunder 1) at kvalitetssikre og kvalitetsudvikle uddannelse og undervisning og påse opfølgning af uddannelses- og undervisningsevalueringer, samt 3) at godkende plan for tilrettelæggelse af undervisning og af prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen* (§ 18, stk. 4). Se evt. Universitetsloven i sin helhed på <https://www.retsinformation.dk/Forms/r0710.aspx?id=168797>.

Når det derimod kommer til *vejledning*, er der praktisk talt intet formaliseret i Universitetsloven. Det fremgår eksplicit, at der skal finde *vejledning* sted i forbindelse med Ph.d.-forløb (§ 16). Omvendt, når det kommer til *vejledning* på Bachelor- og kandidatniveau fremgår det blot, i forbindelse med specialer, at *”studielederen godkender opgaveformulering og afleveringstidspunkt for kandidatspecialet samt i tilknytning hertil en plan for vejledningen af den studerende”*. Dette synes bemærkelsesværdigt, idet *vejledning* af de studerende reelt set (burde) udgøre en stor og yderst vigtig del, af den *undervisning* der samlet set finder sted på universiteterne (Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling 2014).

Forskningslitteratur om individuel vejledning

Denne markante forskel i interesse for *undervisning* og *vejledning* bliver ligeledes tydeliggjort, hvis man ser på, hvor meget forskningslitteratur der har haft *undervisning* henholdsvis *vejledning* som omdrejningspunkt. I litteraturen har der været et enormt fokus på *undervisning* og *undervisningsstile* (Wichmann-Hansen et al 2007, Nordentoft et al 2013, Dahl et al 2011, Jensen 2014). Omvendt har *vejledning* ikke på samme måde tiltrukket sig forskernes opmærksomhed. Dette skyldes måske, dels, at *vejledning* ikke er en formaliseret del af Universitetsloven, men sikkert også at *vejledning* foregår ”i et lukket rum” (Wichmann-Hansen 2007). *Vejledning* har haft tradition for, i det store hele, at være et privat anliggende mellem én studerende og én vejleder. Individuel *vejledning* er karakteriseret ved, at være en dyadisk interaktion mellem én enkelt studerende og én vejleder. Idet der kun findes begrænset forskning på området, ved vi kun ganske lidt om hvad der karakteriserer god *vejledning*. Et enkelt, omfattende systematisk review fokuserede på udgivne, empiriske studier med fokus på *vejledning* på universitetsniveau (Wichmann-Hansen 2007). Forfatterne søgte litteratur i danske, nordiske og internationale databaser. De identificerede på den baggrund 50 artikler omhandlende *vejledning*, der fordelte sig på 17 nordiske og 33 internationale studier. Forfatterne fandt, at studierne overvejende var baseret på selvrapporeret data,

primært kvalitative interviews. De fandt at studierne primært omhandlede vejledning på postgraduat niveau, samt at de oftest anlagde de studerendes perspektiv eller en kombination af et studenter/ vejleder perspektiv. Desuden viste analysen at størstedelen af de 50 undersøgelser havde til formål at beskrive informanternes forventninger, holdninger og erfaringer med at indgå i en vejledningsrelation. Flere af studierne havde fokus på, hvad der definerer en god vejleder. Samlet set konkluderedes det, at det var altafgørende at vejlederen var tilgængelig for vejledning (fysisk såvel som mentalt), og at denne havde læst de studerendes tekstoplæg grundigt og gav konstruktiv feedback herpå. Kun sekundært lagde de studerende vægt på, at vejleder havde faglig indsigt i deres forskningsfelt. En vellykket vejledningsproces afhang desuden af en god relation mellem den studerende og vejlederen. Slutteligt var det interessant, at kun to ud af de 50 studier beskæftigede sig med vejledning i grupper (Samara 2007, Dysthe et al 2006).

Forskningslitteratur om klyngevejledning

Ovenstående systematiske litteraturgennemgang blev udført i 2007, og inkluderede to empirisk baserede artikler om vejledning i grupper. For at undersøge hvorvidt der har været øget fokus på emnet siden 2007, foretog jeg i forbindelse med indeværende projekt en kædesøgning i Google Scholar. Denne resulterede i yderligere tre artikler (Samara 2007, Nordentoft et al 2013, Wichmann et al 2015), samt et konferencepapir om "Didaktiske udfordringer i kollektiv akademisk vejledning – set fra et vejleder perspektiv" (Dahl et al 2011). Derudover er der netop udkommet en bog om "Opgave- og skrivevejledning i klynger. Håndbog for undervisere og vejledere på videregående uddannelser" (Jensen 2015).

Klyngevejledning er karakteriseret ved at en enkelt vejleder, superviserer foran en gruppe af studerende. En klynge kan bestå af mellem 2 og 7 studerende, men vil typisk indeholde 4-6 studerende (Jensen 2015). Specifikt er klyngevejledning, eller kollektiv vejledning, kendetegnet ved vejledning hvor en gruppe studerende arbejder med hver deres projekt, men har samme vejleder. Dette i modsætning til gruppevejledning der er defineret ved, at flere studerende arbejder sammen om et fælles projekt, hvortil de har knyttet én vejleder (Dahl et al 2011). Klyngevejledning er som sagt et relativt nyt fænomen og der findes kun ganske få studier der beskriver og analyserer klyngevejledning (Nordentoft et al 2013, Dahl et al 2011, Dysthe et al 2006).

I konferencepapiret af Dahl et al (2011) præsenteres data fra et mindre survey baseret på interviews med DPU-ansatte der har gjort sig erfaringer med at vejlede flere studerende på en gang. Formålet med undersøgelsen var, at få indsigt i vejledernes erfaringer med og begrundelser for at vejlede i klynger. Interviewpersonerne fremhævede navnlig den kollektive vejledningsform som mere dialogbaseret, hvor de studerende lærer ved at lytte til hinanden og give feedback. Dette øger i øvrigt de studerendes videnskabelige argumentationsform, hvilke også fremhæves som et argument for klyngevejledning i andre dele af litteraturen (f.eks. Nordentoft et al 2011, Dysthe 2006). Derudover fremhævede forfatterne, at kollektiv vejledning giver mulighed for, at formalia omkring akademisk skrivning kun siges en gang, hvilket giver mere tid til at gå mere i dybden med andre aspekter af vejledningen.

I en norsk undersøgelse analyserede forskerne på den samlede effekt af en kombineret model bestående af gruppevejledning (to vejledere og en gruppe studerende), kollokvium (studerende der mødtes uden vejledere), og individuel vejledning (Dysthe et al 2006). Forfatterne konkluderede, at de tre fora

komplimenterede hinanden godt. I studenterkollokvierne fandt de studerende den personlige støtte de efterlyste, i gruppevejledningen fik de feedback på deres tekster fra hele gruppen, mens de i den individuelle vejledning kunne hente specifikke råd og vejledning. Forfatterne konkluderede endvidere, at for at klyngevejledning skal fungere, er det vigtigt at gruppen mødes jævnligt, at de føler sig gensidigt forpligtiget overfor hinanden, og at der opstilles en gennemsigtig struktur med klare regler.

Didaktisk baserer klyngevejledning sig på ideen om *Collaborative learning*. Der findes mange definitioner af *collaborative learning* hvor den bredeste er at "it is a situation in which two or more people learn or attempt to learn something together" (Dillenbourg 1999). Et af hovedprincipperne i *Cooperative learning* er, at de studerendes interaktion struktureres efter specifikke gennemarbejdede principper, eller strukturer. Det er gennem disse strukturer, at lærerprocesserne opstår. For at læring skal finde sted, skal de studerende være aktivt deltagende og engagerede i vejledningen. De skal endvidere tage ansvar, og alle skal deltage på lige fod. Vejleders rolle er at agere facilitator, og sørge for at alle får lige meget taletid. *Collaborative learning* er altså en yderst struktureret pædagogisk tilgang, hvis formål er at skabe tydelige regler, der skal danne udgangspunkt for læringsprocessen.

Projekt klyngevejledning

Med afsæt i didaktiske principper fra *Collaborative learning* og med fokus på erfaringerne fra den empiriske litteratur om klyngevejledning, besluttede jeg i foråret 2015 at klyngevejlede en gruppe af specialestuderende på Institut for Psykologi (IfP), KU. Min personlige motivation for projektet var primært, at nytænke vejledning af de studerende således at denne kunne optimeres af hensyn til både de studerende og jeg selv som vejleder. Jeg har altid været meget glad for at vejlede specialestuderende, men jeg har også tit haft en følelse af, at sidde og sige det samme om og om igen, altså give meget enslydende feedback til de studerende. Mine indledende tanker omkring optimering af vejledningsprocessen, var altså ansporet af en tanke om, at der med fordel kunne gives feedback til en gruppe af studerende snarere end individuelt. Hvis man kunne gøre dette, ville der i stedet kunne bruges tid på at gå mere i dybden med andre dele af vejledningen.

Hidtil har vejledning på IfP stort set udelukkende været af individuel karakter, men fra foråret 2016 er det hensigten, at en del af specialevejledningen skal udføres i klynger. Dette skyldes blandt andet fremdriftsreformen, hvorfor det er ambitionen, at de studerende i gennemsnit skal aflevere deres specialer hurtigere end tilfældet er i dag. Indeværende projekt fungerer derfor som en form for pilotprojekt, hvor erfaringerne kan bruges som guidance til udvikling af retningslinjer for instituttets fremtidige klyngevejledning. Det overordnede formål med indeværende adjunktprædagogikumprojekt er derfor at undersøge:

Hvordan kan klyngevejledning fremadrettet tage form på Institut for Psykologi, Københavns Universitet?

Derudover er det hensigten at besvare følgende underspørgsmål:

- Jf. *Collaborative learning*, hvilke aspekter af klyngestrukturen er afgørende for en vellykket klynge?

- Skal der udelukkende tilbydes klyngevejledning eller skal dette kombineres med individuel vejledning?
- Skal de studerende opfordres til at mødes i studenterkollokvier mellem de enkelte klyngevejledningsgange?
- Jf. tidskronologi, hvordan skal man som vejleder forholde sig hvis de studerende starter forskudt af hinanden, og hvilken betydning har dette for klyngen og den vejledning der kan gives?

Projektet evalueres og analyseret med udgangspunkt i de mundtlige midtvejs- og slutevalueringer med de studerende der deltog i klyngen. Evalueringer var åbne og eksplorative af natur, og baserede sig ikke på eksempelvis en interviewguide.

Klyngen og de fysiske rammer

Klyngen bestod af to studerende, der begge kun manglede at skrive deres specialer. Studerende 1 gik i gang med specialet ca. to uger før studerende 2. Studerende 2 var kort inden specialeforløbets start blevet udredt for og diagnosticeret med en neurologisk lidelse. Begge studerende blev tilbudt en specialeplads i samme lokale på gang 10, CSS, som de havde til rådighed gennem hele forløbet. Begge studerende gjorde brug af studiepladserne, og havde deres daglige gang på gang 10 (studerende 1 dog i lidt højere grad end studerende 2). De to studerende skrev to indholdsmæssigt meget forskellige projekter, uden nogen former for fagligt overlap. Dog baserede begge projekter sig på to kvalitative interviews.

Beskrivelse af vejledningsforløbet

Begge studerende kontaktede mig i forbindelse med et opslag jeg havde lavet, hvor jeg søgte specifikt efter specialestuderende, der ville deltage i klyngen. De kontaktede mig begge per email for at høre om muligheden for at deltage i klyngen. Jeg bad dem læse pjecen 'Brug din specialevejleder', læse min 'vejlederprofil' (se bilag 1), samt sende mig ca. en side omkring deres projekt inden vores første møde. På dette 15 minutters møde forventningsafstemte vi. Jeg fortalte dem om rammerne for vejledningen, og de fortalte mig kort om deres projekt og deres motivation for at deltage i klyngevejledningen. Umiddelbart inden opstart af klyngevejledningsforløbet mødtes vi igen kort, primært for at underskrive vejledningskontrakten. Herefter var forløbet i gang.

Første vejledningsgang

Ved den første egentlige klyngevejledning startede jeg med at holde et power point-baseret oplæg. Dette oplæg bestod af to dele. Mens første del fokuserede på strukturen for klyngevejledningen, havde anden del fokus på 'det gode speciale'. I oplægget om 'det gode speciale' præsenterede jeg generelle ideer om det gode speciale, inklusiv struktur, opbygning, studieordning osv. Dette oplæg holdt jeg med udgangspunkt i mine erfaringer som både vejleder og censor.

Strukturen for klyngevejledningen

Første del af oplægget havde som sagt fokus på strukturen og rammerne for klyngevejledningen. I dette oplæg ekspliciterede jeg vigtigheden af fortrolighed i klyngen, vigtigheden af at overholde aftaler og have respekt for hinanden i klyngen osv. Jeg spurgte ligeledes ind til deres forventninger til klyngen, og jeg fortalte om mine forventninger til dem. Desuden blev de præsenteret for de gennemarbejdede, specifikke principper og strukturer der dannede udgangspunkt for de enkelte klyngevejledninger (se tabel 1). Disse principper tager udgangspunkt i forslag til klyngevejledning som beskrevet i Jensen (2015).

UNIVERSITY OF COPENHAGEN Janni Nielsen, klyngevejledning

Rammerne for vejledning

- Jeg sætter uret (30 minutter)
- Oplæg med udgangspunkt i de tre spørgsmål:
  - 1) Hvad er jeg i gang med?
  - 2) Hvad går godt?
  - 3) Hvad har jeg af spørgsmål/ hvad kan jeg ikke forstå?
- Klynge byder ind med udgangspunkt i flg. spørgsmål:
  - 1) Tre ting jeg godt kan lide
  - 2) Tre ting jeg gerne vil høre mere om
  - 3) Evt. noget jeg ikke kan forstå
- I skal lære at give feedback
- Hvilken type feedback kan de selv lide at få
- Vær konkrete og sig hvorfor der er noget i ikke forstå
- Min rolle: jeg giver generelle kommentarer og specifikke kommentarer til de enkelte af jer

31-07-2015

Tabel 1: Rammerne for vejledning

Principperne er udviklet med udgangspunkt i hovedprincipperne i *Cooperative learning*, hvorved de studerendes interaktion struktureres efter specifikke gennemarbejdede principper. De enkelte klyngevejledningsgange var opbygget omkring denne struktur. Inden vejledningen havde de studerende rundsendt et tekstudkast på typisk 5-8 sider. For at sørge for at begge studerende fik lige meget taletid i selve vejledningen, startede jeg med at sætte uret til 30 minutter. En af de studerende gik dernæst i gang med at præsentere sit projekt/ tekstudkast i form af et mindre oplæg med udgangspunkt i de tre spørgsmål: 1. Hvad er jeg i gang med; 2. Hvad går godt; og 3. Hvad har jeg af spørgsmål/ hvad kan jeg ikke forstå?. Dernæst startede den anden studerende med at komme med feedback med udgangspunkt i de tre spørgsmål: 1. Tre ting jeg godt kan lide; 2. Tre ting jeg gerne vil høre mere om; 3. Evt. noget jeg ikke forstå. Efter at den studerende havde givet sin feedback, gav jeg til sidst, som vejleder, min feedback med udgangspunkt i de tre samme spørgsmål. Dernæst gav vi yderligere feedback på de spørgsmål oplægsholderen havde stillet indledningsvis, hvis der var noget hun endnu ikke havde fået svar på/ noget hun gerne ville have uddybet. Også her blev der givet feedback efter tur, startende med den studerende. Den rigide struktur sikrede, at begge studerende var aktivt deltagende, og at de engagerede sig i, og tog ansvar for, at kommentere på hinandens projekter.

Som afslutning på vejledningen fandt vi en dato for næste vejledningsmøde, samt blev enige om et tidspunkt for hvornår de senest skulle sende deres tekster til næste vejledningsgang. Vi bestræbte os på, at de sendte så 'sent' som muligt. Dette betød i de fleste tilfælde, at de rundsendte inden kl. 8 om morgenen, når vi havde vejledning kl. 13 (hvilket vi havde langt de fleste gange).

Ekstra individuelle vejledningsgange

I undersøgelsen af Dysthe et al (2006) præsenteret ovenfor understregede de vigtigheden af en samlede model bestående af gruppevejledning, kollokvium samt individuel vejledning. I den individuelle vejledning kunne de studerende hente specifikke råd og vejledning. Med udgangspunkt heri indlagde jeg korte, ekstra, individuelle vejledningsgange af ca. 10-15 minutters varighed, hvis jeg observerede, at en studerende havde det svært, og havde brug for individuel råd og vejledning. Specifikt havde studerende 2 eksempelvis svært ved at skaffe informanter til projektet, hvilket gjorde, at hun tabte modet og næsten gik i stå med projektet. I sådan et tilfælde lagde vi ved klyngevejledningen en konkret plan for, hvordan hun specifikt skulle komme videre og vi aftalte et opfølgende møde ca. 3-4 arbejdsdage senere. Jeg gjorde ikke brug af dette med studerende 1, som altså derfor ikke havde nogle individuelle vejledninger.

Studenterkollokvium

Ligeledes med udgangspunkt i den norske undersøgelse (Dysthe et al 2006) foreslog jeg de studerende, at de med fordel kunne aftale at mødes fast (eksempelvis en gang om ugen) mellem de enkelte klyngevejledningsgange. Men da de havde studiepladser i samme lokale, snakkede de alligevel samme på dagligt basis, og havde derfor ikke brug for at formalisere sådanne møder.

Tidskronologi

De to studerende startede nogenlunde samtidig. Det var derfor muligt at opbygge klyngeforløbet omkring i form for tidskronologi. I praksis betød det at følgende temaer dannede udgangspunkt for de enkelte vejledningsgange: 1. introduktion til klyngen og klyngevejledning samt litteratursøgning og problemformuleringer; 2. Introduktionen; 3. Metode/ empiri indsamling; 4. Analyse; 5. Diskussion/ konklusion.

Evaluering af klyngevejledningsforløbet

Evalueringen baserer sig på udtalelser fra de studerende. Disse stammer dels fra midtvejsevalueringen, og dels fra den afsluttende evaluering med studerende 1 efter sidste vejledningsgang. Studerende 2 har i skrivende stund endnu ikke afleveret sit speciale. Fordi feedbacken fra midtvejsevalueringen stort set var enslydende med feedbacken fra afslutningen af specialeforløbet, har jeg valgt at præsentere disse samlet.

Feedbacken fra de to studerende ved midtvejsevalueringen var ligeledes stort set enslydende, og er derfor også præsenteret samlet.

Hvad fungerede godt?

Strukturen for vejledningen

De studerende var enige om, at den rigide struktur der dannede grundlag for vejledningen, fungerede rigtig godt. De nævnte genkendeligheden og den faste struktur som noget positivt. Dette kan skyldes en kombination af to faktorer. For det første handler det om, at jeg allerede ved første korte møde med de studerende forventningsafstemte. Dermed vidste de præcist, hvad de gik ind til. Inden vi mødtes, bad jeg dem endvidere om at læse min vejlederprofil (se bilag 1), og jeg bad dem specifikt om at tænke over, hvilke forventninger de havde til mig som vejleder. Jeg gav omvendt også udtryk for, hvad jeg havde af forventninger til dem. Forskning peger på, at der er store forskelle mellem hvad studerende og vejledere har af forventninger til eksempelvis fordelingen af ansvar, samt støtte og styring i forbindelse med et speciale (Nexø-Jensen 1992, Dahl et al 2011, Wichmann-Hansen et al 2007). Derudover er der store forskelle på, hvilken rolle vejledere påtager sig. Et centralt studie af Ylijoki et al (2001) konkluderede, at vejledere falder indenfor en af tre kategorier: *akademikeren*, *konsulent* eller *moren*. Hvis der er uoverensstemmelser mellem den rolle vejlederen tager, og de forventninger den studerende har til vejleder, vil vejledningsforløbet være præget heraf. Netop derfor er det helt centralt, at ethvert vejledningsforløb indledes med, at begge parter afdækker og afstemmer hinandens forventninger, og laver klare aftaler for vejledningen (Yliko 2001). Derudover har de studerende ofte urealistiske forventninger til mængden af tid, vejleder kan bruge på den enkelte studerende (Harboe 2005). Dette forebygges også ved at ekspliciterer rammerne for et kommende vejledningsforløb inden opstart af forløbet. For det andet har det ligeledes spillet en rolle at de studerende der deltog i klyngen, selv havde valgt klyngen til. De studerende har valgt klyngen til, netop fordi denne rigide struktur 'passer til dem' (se i øvrigt afsnittet om 'Specifikke forhold ved indeværende klynge', s. 14).

Derudover nævnte begge studerende, at det var helt essentielt at klyngen var præget af åbenhed, ærlighed og fortrolighed. Derudover var de glade for, at de studerende startede med at give feedback, og jeg gav min feedback til sidst. De satte ligeledes pris på, at de kunne sende deres tekster i relativt kort tid før klyngevejledningen. Ligeledes nævnte de, at det var spændende og givtigt at få indblik i hinandens projekter, selvom de skrev to fagligt meget forskellige projekter. Det betyder altså, at det *ikke* er det faglige indhold i specialeprojekterne, der afgør, hvorvidt de studerende kan gøre gavn af klyngen.

Samlet set kan det konkluderes, at det er essentielt for en velfungerende klynge, at der forventningsafstemmes inden forløbet påbegyndes, at strukturen for klyngen ekspliciteres for alle klyngedeltagere, samt at alle deltagere engagerer sig i, og overholder og efterlever reglerne og strukturen for klyngen. Vejleders samt de studerendes roller og forpligtelser overfor hinanden skal ekspliciteres. Rammesætning bør derfor udgøre en betragtelig del af første klyngevejledningsgang. Dernæst er fortrolighed mellem klyngedeltagerne afgørende for en velfungerende klynge. Af mindre væsentlig karakter for de studerendes udbytte af klyngen, er det faglige indhold af deres projekter.

Ekstra individuelle vejledningsgange

De studerende fremhævede begge, at det fungerer godt med de ekstra individuelle vejledningsgange, der blev indlagt, når der var behov herfor. Omend klyngevejledning er et underbelyst felt, har en del af forskningen haft fokus på de studerendes perspektiv i klyngevejledningen. Dysthe et al (2006) fandt, at de individuelle vejledninger var specielt brugbare når den studerende havde brug for specifikke råd og vejledning. Derudover fandt de, at dette specifikt gjorde sig gældende for studerende med lavt selvværd. I indeværende projekt blev der specifikt gjort brug af individuelle vejledninger for studerende 2, når hun eksempelvis havde problemer i forbindelse med at skaffe informanter til projektet, eller i forbindelse med at hun ville ændre problemformulering sent i specialeprocessen. I sådanne situationer tilbød jeg korte individuelle vejledninger ca. 3-4 arbejdsdage efter klyngevejledningen. Det virkede til, at disse gjorde, at den studerende hurtigt kom tilbage på sporet og fik truffet valg indenfor kort tid. Hvis disse korte møder ikke var indlagt, og hun eksempelvis skulle have ventet en måned på vejledning, havde det forsinket processen lang mere.

Kontorfællesskab eller studenterkollokvium

De studerende var enige om at det, at de sad sammen og kunne spare med hinanden på daglig basis, havde en stor betydning for det samlede forløb. Effekten af at have et kontorfællesskab kan sidestilles med effekten af de studenterkollokvier Dysthe et al (2006) beskrev i den norske undersøgelse. I dette forum får de studerende personlig støtte. På baggrund heraf kan det konkluderes, at en vigtig del af et samlede klyngevejledningsforløb er, at de studerende har adgang til et uformelt forum med andre studerende, hvor de kan opnå personlig støtte, dele frustrationer over specialeprocessen og diskutere ideer inden disse diskuteres i klyngen/ med vejleder. Hvis ikke de studerende har adgang til et kontorfællesskab, bør vejleder opfordre de studerende til at mødes mellem de enkelte vejledningsgange (eksempelvis en fast dag om ugen over frokost).

Tidskronologi

De studerende påbegyndte deres specialer nogenlunde samtidig. De første ca. fire måneder var de to studerende nogenlunde lige langt med deres specialer. Da de skulle indsamle empiri, havde studerende 2 svært ved at finde informanter, og blandt andet derfor sakkede hun bagud. Studerende 1 afleverede tre uger før specialekontrakten udløb, mens studerende 2 endnu ikke har afleveret sit speciale. Begge studerende nævnte at tidskronologien var vigtig, og det var rart at 'følges ad' og have en at spejle sig i. På baggrund heraf konkluderes det, at det er nemmere at vejlede en klynge hvis disse er nogenlunde lige langt i processen. Blandt andet kan man opbygge vejledningen jf. strukturen beskrevet ovenfor (altså tematisk om litteratursøgning/ problemformulering; introduktion; metode; analyse og diskussion/ konklusion). Derudover kan de studerende sparre indbyrdes, hvilket er nemmere hvis de arbejder med samme dele af projektet. Omvendt kan det også konkluderes, at en klynge godt kan fungere uden denne tidskronologi. Blot vil man selvsagt ikke kunne opbygge de enkelte vejledningsgange tematisk.

Feedback fra flere velforberejede aktører

Begge studerende var enige i, at det var meget brugbart at få feedback og input fra flere end blot vejleder. I den systematiske litteraturgennemgang af Wichmann og kollegaer (2007) fremgik det, at det, de fleste studerende lagde vægt på hos en god vejleder var, at vejlederen var tilgængelig for vejledning (fysisk såvel som mentalt), samt at vejlederen havde læst deres tekstoplæg grundigt, og gav konstruktiv feedback herpå. Kun sekundært lagde de studerende vægt på, at vejleder havde faglig indsigt i deres forskningsfelt. Til samtlige vejledninger mødte begge studerende (og vejleder) velforberejede og engagerede op, hvilket begge studerende nævnte som et positivt og givtigt aspekt ved klyngen. Derudover fik de studerende feedback fra ikke bare vejleder, men ligeledes fra klyngen. Det kan altså konkluderes, at de studerende drager nytte af klyngen, blandt andet fordi at det ikke blot er vejleder der er tilgængelige, velforberejede og en kilde til konstruktiv feedback på deres opgaver. Dette gør sig ligeledes gældende for de andre klyngedeltagere. Desuden blev det bekræftet, at specifik faglig indsigt hos den der giver feedback er af sekundær betydning. Projekterne for de to studerende der deltog i klyngen, var af faglig meget forskellig karakter, men alligevel oplevede de hinandens kommentarer og feedback som meget værdifulde.

Fordele ved at læse med på andres specialer

Tæt forbundet med ovenstående er det værd at bemærke, at de studerende nævnte to fordele ved at læse med på en andens projekt. For det første fik de et eksempel på hvordan en opgave også kan skrives. Fordelen hermed er at de studerende ofte fandt fejl eller mangler hos den anden studerende, som de også selv havde begået. Således blev de opmærksomme på aspekter i den anden studerendes opgave, som de ikke havde været opmærksomme på i deres egen skriveproces. Dette gjorde det ligeledes nemmere for vejleder at tage sådanne emner op i processen, fordi de studerende langt nemmere forstod hvor man som vejleder ville hen med sin feedback. For det andet nævnte de studerende, at det var spændende at få lov at læse med på en andens projekt.

Forslag til ændringer

Som del af evalueringen bad jeg specifikt de studerende om konkrete forslag til ændringer til klyngen. I den forbindelse nævnte de to ting: 1. de efterlyste flere oplæg fra vejleder; 2. de påpegede, at det var stressende, at uret blev sat, og dermed dikterede en form for ramme for vejledningen.

Flere oplæg fra vejleder

De studerende efterlyste flere oplæg fra vejleder. Den første vejledningsgang indledtes som sagt med et oplæg om rammerne for klyngen samt oplæg om 'det gode speciale'. De studerende påpegede, at de gerne ville have gentaget oplægget om 'det gode speciale', i midten/ hen mod slutningen af specialeforløbet. Ydermere efterlyste de flere oplæg fra mig, eksempelvis omkring hvordan man skriver en god analyse eller en god diskussion med udgangspunkt i mine erfaringer som censor og vejleder. Dette er muligt hvis

tidskronologi kendetegner klyngen. Omvendt skal man som vejleder have for øje, at enkelte studerende let kan komme til at føle sig 'bagefter' i deres specialeproces, hvis de føler at 'de ikke helt er der endnu'. Endvidere kan det, at de efterlyser oplæg fra mig, ses som et udtryk for, at de gerne så, at jeg trådte mere i karakter som vejleder, og mindre som facilitator af specialeprocessen. Måske så de gerne at jeg i højere grad påtog mig rollen som *akademiker* og i mindre grad som *konsulent* (Ylijoki 2001). Man kan også stille spørgsmålet, i hvor høj grad jeg formåede at finde en balance mellem de studerendes autonomi og deres behov for, at jeg som vejleder tog kontrol og ansvar over deres projekt?

Uret der tikkede

Et vigtigt aspekt af *Collaborative learning* er som sagt, at læring foregår indenfor specifikke gennemarbejdede strukturer, at alle deltager aktivt, og at alle får lige meget taletid. En middel til at sikre dette, er, at sætte et ur således at hver studerende sikres lige meget taletid og lige meget tid til hver deres specialer. I den henseende bemærkede begge klyngedeltagere, at de synes, at det virkede stressende, at uret blev sat (i mangel af et 'rigtigt' ur, anvendte jeg min mobiltelefon til formålet). Jeg bad dem derfor om forslag til andre metoder, der ville sikre alle studerende lige meget taletid. Desværre havde de ikke noget bud på dette. Jeg tænker selv at jeg kan overkomme dette ved at anskaffe et rigtigt ur til formålet og således blot holde øje med tiden på uret.

... og alt det andet

Andre kompetencer

I evalueringerne nævnte de studerende ingenting omkring, hvorvidt de havde opnået andre kompetencer i forbindelse med klyngevejledningen – kompetencer som de ikke ville have fået ved individuel vejledning. Dette kunne eksempelvis være at give/ modtage feedback indenfor strukturerede rammer, at forbedre deres videnskabelige argumentationsformer eller samarbejdskompetencer. Der kan være to årsager til, at de ikke nævnte dette. For det første kan det skyldes, at de ikke har opnået disse ekstra kompetencer. Alternativt kan det skyldes, at jeg ikke spurgte specifikt ind til det. Fordi de studerende udelukkende har fokus på deres specialer, overvejer de ikke, at de måske også opnåede andre kompetencer i deres specialeforløb.

Betydningen af en første vellykket vejledningsgang

De studerende nævnte heller ikke vigtigheden af at rammerne for klyngevejledningen blev tydeliggjort ved den første vejledning. Min vurdering er derimod, at denne er af helt afgørende betydning for, hvorvidt klyngen fungerer eller ej. Det er helt centralt at deltagerne er engagerede, og at alle accepterer reglerne og rammerne for vejledningen. Forskning viser, at indenfor al vejledning, inklusiv kollektiv vejledning, er forhold som tryghed, lydhørhed og gensidig respekt altafgørende faktorer for en god og konstruktiv feedback og vejledning (Dahl et al 2011). Med afsæt heri synes det altså essentielt, at rammerne for

vejledningen tydeliggøres og accepteres af alle i klyngen, ved den første vejledningsgang. Med andre ord, hvis ikke der er fortrolighed i klyngen, eller hvis der er deltagere, der ikke engagerer sig, vil det påvirke gruppedynamikken i klyngen, og deltagere vil langt fra få det samme udbytte af vejledningen. Årsagen til at de studerende ikke nævnte dette, skyldes formodentligt, at de havde fokus på deres specialer, snarere end på årsagerne til at rammerne for vejledningen fungerede.

Konklusion

Samlet set er klyngevejledning at foretrække fremfor individuel vejledning, og der er mange fordele ved denne vejledningsform. Jeg oplevede mange fordele ved klyngevejledningen, sammenlignet med den individuelle vejledning jeg ellers har gjort brug af. For det første, og den måske væsentligste årsag er, at det optimerer de studerendes læring. Det var virkelig fascinerende at opleve, at man som vejleder kan opstille nogle rammer for vejledning, der bevirker, at de studerende giver konstruktiv og værdifuld feedback til hinanden. Sat lidt på spidsen kan man sige, at jeg til tider nærmest "overflødiggjorde" mig selv som vejleder, fordi de studerende blev rigtig gode til at give hinanden konstruktiv og brugbar feedback. Med andre ord betyder det, at de studerende opnår kompetencer i forhold til at *give og modtage feedback*, hvilket endvidere danner basis for udvikling af deres videnskabelige argumentationsform. Disse kompetencer er ligeledes yderst relevante for aftagerpanelet, altså arbejdsmarkedet for psykologer.

Ud fra litteraturen er der endvidere noget der tyder på, at de studerende afleverer deres specialer hurtigere, hvilket selvsagt er en fordel jf. fremdriftsreformen. Da indeværende projekt baserer sig på en klynge med kun to studerende, kan jeg selvsagt ikke fremføre en konklusion desangående baseret på videnskabelig argumentation. Omvendt var min fornemmelse, at specielt studerende 2 havde god gavn af klyngen, og at hun havde været endnu kortere i specialeskrivningsprocessen, hvis ikke hun havde været del af klyngen. Studerende 1 havde formodentligt afleveret til tiden uanset vejledningsform, men hun har givetvis fået skrevet et bedre speciale. Dette skyldes dels, at hun selv modtog feedback fra flere end blot vejleder, men dels også fordi hun selv gav feedback, og kommenterede på fejl og mangler hos den anden studerende, som hun også selv havde begået.

Med udgangspunkt i disse erfaringer, kan det undre at *vejledning* ikke nævnes eksplicit i Universitetsloven. På baggrund af ovenstående synes det indlysende at tilføje og eksplicite *vejledning* (snarere end blot undervisnings- og prøveformer) til Universitetsloven. Noget tyder på at vejledning udgør en vigtig del af den samlede konfrontationstid de studerende har med underviserne, og det udgør derfor også en vigtig del af deres læring. På baggrund af ovenstående foreslås det, at *vejledning* generelt og *klyngevejledning* specifikt tilføjes universitetsloven.

Specifikke forhold ved indeværende klynge

Pt er klyngevejledning ikke obligatorisk på Institut for Psykologi, KU. Det har derfor afgjort tiltrukket en specifik 'type' af studerende, eksempelvis studerende der havde ekstra brug for at have et netværk, til at give personlig støtte, studerende der havde brug for at blive bekræftet eller holdt til ilden samt studerende

med lavt selvværd. Min erfaring var, at de studerende der deltog i klyngen, enten havde brug for bekræftelse, eller havde brug for at få struktur på deres specialeproces. Derudover fornemmede jeg, at de begge havde tilmeldt sig for at have et netværk. Hvis klyngen indeholder andre typer af studerende, eksempelvis studerende der 'kan selv', 'ved bedst' eller 'ikke gider', så skal man selvfølgelig som vejleder være opmærksom herpå, og modificere klyngen til at rumme dette. Dette gøres eksempelvis ved at inddrage og udfordre de studerende der hvor de er, og gå til dem på en inddragende, inkluderende og fagligt udfordrende måde i klyngevejledningen.

På baggrund af indeværende projekt kan det konkluderes at én studerende afleverede tre uger inden specialekontrakten udløb, mens den anden studerende ikke afleverede til tiden. Om dette skyldes formen på vejledning eller den studerendes personlige forhold er svært at sige. Min fornemmelse er dog, at den studerende generelt havde det svært (både fagligt og personligt), og at hun *ikke* ville have afleveret specialet indenfor seks måneder uanset formen på vejledning.

Anbefalinger til implementering af fremtidig klyngevejledning på Institut for Psykologi

Formålet med indeværende opgave var at undersøge, hvilke form klyngevejledning fremadrettet kan tage på Institut for Psykologi, KU. Følgende underspørgsmål blev stillet og besvaret:

Jf. Collaborative learning, hvilke aspekter af klyngestrukturen er afgørende for en vellykket klynge?

Det blev konkluderet at det er altafgørende at forventningsafstemme inden opstart af klyngen med hver enkelt studerende. Derudover er det helt essentielt at der opstilles klare regler for klyngen ved den første klyngevejledningsgang. Betydningen af den første vejledningsgang er altså helt central for det videre forløb. Omvendt spiller har det ingen (eller kun minimal) betydning at de studerende skriver fagligt overlappende Projekter.

Skal der udelukkende tilbydes klyngevejledning eller skal dette kombineres med individuel vejledning?

De studerende skal som udgangspunkt kun tilbydes klyngevejledning. Individuel vejledning bør kun tilbydes de studerende i det omfang det forsinker deres proces at vente med vejledning til næste klyngevejledning, eller i de tilfælde hvor de studerende har brug for specifikke råd og vejledning.

Skal de studerende opfordres til at mødes i studenterkollokvier mellem de enkelte klyngevejledningsgange?

Ja, hvis ikke de studerende har et kontorfællesskab til rådighed skal de opfordres til at mødes i studenterkollokvier imellem de enkelte klyngevejledningsgange. Formålet med disse fora er, at de studerende kan få personlig støtte, og indledningsvis drøfte faglige ideer de måtte have inden disse diskuteres med vejleder. Det er vejleders ansvar at italesætte og initiere dette ved det første klyngevejledningsmøde. Det er endvidere vejleders ansvar, at informere de studerende om fordelene ved at mødes fast i sådanne studenterkollokvier.

Jf. tidskronologi, hvordan skal man som vejleder forholde sig hvis de studerende starter forskudt af

hinanden, og hvilken betydning har dette for klyngen og den vejledning der kan gives?

Tidskronologi har stor betydning for, hvilke rammer man som vejleder kan opstille for klyngen. Det kan være nemmere at vejlede klynger hvor de studerende følges ad. Målet for IfP må derfor være en bestræbelse på fast opstart af specialer to gange om året. I tidskronologiske klynger kan man opstille temaer for de enkelte klyngevejledninger, og gå i dybden med disse. Denne mulighed har man selvsagt ikke, hvis de studerende opstarter deres specialeproces forskuds af hinanden.

Samlet set anbefales det, at man implementerer klyngevejledning for specialestudierende på Institut for Psykologi. Dette vil selvsagt kræve, at de studerende såvel som vejledere indstiller sig herpå. Vejledning baserer sig i høj grad på vanetænkning omkring, 'hvad vejledning i det hele taget er', og hvad der kendetegner 'god vejledning'. I de psykologistuderende anno 2015s mindset er vejledning karakteriseret ved, at have karakter af en dyadisk relation mellem én studerende og én vejleder, med den individuelle vejledningssamtale som omdrejningspunkt. Det må formodes, at så længe de studerende 'vanetænker', vil de gøre modstand mod implementering af klyngevejledning. Først når det er fuldt implementeret, vil de vænne sig til det og se fordelene ved det. Derfor anbefales det også, at klyngevejledning implementeres fuldt ud på instituttet, og at de studerende derfor ikke tilbydes individuel vejledning, som del af vejledningsforløbet. Hvis individuel vejledning skal være del af forløbet bør man som minimum stille sig selv følgende spørgsmål: 1. hvad er formålet med den individuelle vejledning?; 2. er der gode grunde til at andre studerende ikke må overvære den vejledning der gives til i de individuelle fora?

For vejlederne vil det ligeledes kræve tilvænning. Som vejleder er man ikke nødvendigvis kun *akademikeren*, der leder vejen for de studerende. Man skal som vejleder vænne sig til, at man i lige så høj grad skal påtage sig rollen som *facilitator* eller *konsulent*. I denne rolle skal man være i stand til, at opstille rammerne for at også medstuderende kan give en væsentlig del af den feedback de studerende modtager på deres specialer. Derudover bør man selvfølgelig overveje, i hvor høj grad man selv kan og selv ønsker at agere vejleder indenfor så højt strukturerede rammer som beskrevet ovenfor. Det er givetvis ikke en form, der passer alle.

Referencer

Dahl K, Dohn NB, Myong L, Pless M, Thomsen R. (2011). *Didaktiske udfordringer i kollektiv akademisk vejledning – set fra et vejlederperspektiv*. Universitetspædagogisk kursus for adjunkter, Aarhus Universitet.

Dillenbourg, P. (1999). What do you mean by collaborative learning? In: Dillenbourg, P. *Collaborative-learning: Cognitive and Computational Approaches*. Oxford, Elsevier, pp.1-19, 1999.

Dysthe O, Samara A, Westrheim K. (2006). Multivoiced supervision of Master's students: a case study of alternative supervision practices in higher education. *Studies in Higher Education* 2006;31(3):299-318.

Harboe, T. (2005). *Akademisk opgavevejledning: en handlingsorienteret analyse af 51 udvalgte klagesager*. Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet.

Jensen, HN. (1992). *Specialevejledning: resultater af en undersøgelse blandt vejledere og vejledte*. Institut for Statskundskab, Københavns Universitet.

Jensen HN. (2008). Ja tak til mere kollektiv opgave- og skrivevejledning!. *Dansk Universitetspædagogisk Tidsskrift*, 3, 6, 15-20.

Jensen, HN. (2014). *Feedback i klynger*. Institut for Statskundskab, Københavns Universitet.

Jensen, HN. (2015). *Opgave- og skrivevejledning i klynger. Håndbog for undervisere og vejledere på videregående uddannelser*. Samfundslitteratur.

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (2014). *Universitetsloven*. Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Nordentoft HM, Thomsen R, Wichmann-Hansen G. Collective academic supervision: a model for participation and learning in higher education. *Higher Education* 2013;65:581-593.

Samara, A. (2007). Group supervision in graduate education: a process of supervision skill development and text improvement. *Higher Education Research and Development*, 2006, 25(2), 115-129.

Ylijoki, OH. (2001). Master's thesis. Writing from a narrative approach. *Studies in higher education*, 26 (1), 21-34.

Wichmann-Hansen G, Mørcke AM, Eika B. (2007). Hvad findes der af litteratur om vejledning? - Litteratursøgning med fokus på publicerede, evidensbaserede studier. *Dansk Universitetspædagogisk Netværk* 2007;3:11-19.

Wichmann-Hansen G., Thomsen, R., Nordentoft, HM. (2015). *Higher Education*, 2015, 70, 19-33.

Bilag 1: Vejlederprofil: klyngevejledning

Nedenfor beskriver jeg hvilken type vejleder jeg er – hvad du kan have af forventninger til mig og hvilke forventninger jeg har til dig!!!

Klyngevejledning

Jeg vejleder primært i klynger. Det betyder, at du som studerende tilknyttes en gruppe, eller klynge, af studerende. Det er i dette forum, at vejledningen primært finder sted. Tidsmæssigt får du ikke mindre vejledning – tværtimod. Man kan sige, at fordi du deltager i klyngen, også deltager i vejledningen af de andre klyngedeltagere, hvorfor det samlede antal konfrontationstimer du får med vejleder langt overskrider, hvad du vil opleve ved individuel vejledning.

Der er klare rammer for det forum klyngevejledningen finder sted i. Det er vigtigt at man er fortrolige i klyngen, og at man har respekt for hinanden. Ved den første vejledning holder jeg et generelt oplæg om specialer, om hvordan man skriver det gode speciale, og om hvordan man kan få en god specialeproces. I

det generelle oplæg videregiver jeg både erfaringer jeg har gjort mig i mit virke som vejleder af specialer, men også som censor.

Vejledning afholdes ca. en gang/ mdr. Inden de enkelte vejledningsgange sender hver studerende 5-8 sider tekst, som skal kommenteres på og læses af de andre klyngedeltagere, inklusiv vejleder. De enkelte vejledningsgange er relativt rigtigt opbygget, blandt andet stiller jeg uret for at sikre, at alle studerende får lige meget vejledningstid. Vejledningen er opbygget omkring mindre oplæg, der holdes af hver enkelt studerende. De enkelte oplæg tager udgangspunkt i følgende tre spørgsmål: 1. Hvad er jeg i gang med? 2. Hvad går godt?; og 3. Hvad har jeg af spørgsmål/ hvad kan jeg ikke forstå? Derefter byder klyngen ind, en af gangen, med udgangspunkt i følgende tre spørgsmål: 1. Tre ting jeg godt kan lide; 2. Tre ting jeg gerne vil høre mere om; og 3. Evt. noget jeg ikke kan forstå. Det betyder altså, at alle får feedback fra alle i klyngen (inklusiv vejleder), og at alle kommenterer på alles tekst. Udover de enkelte vejledningsgange kan jeg i særlige tilfælde lave korte individuelle vejledninger af ca. 10 minutters varighed, hvis jeg mener der er behov herfor.

Jeg er personligt meget stor tilhænger af klyngevejledning. De generelle erfaringer jeg og andre har gjort er i øvrigt også meget positive. Generelt set kan man sige, at de studerende er mere tilbøjelige til at aflevere deres specialer til normeret tid, og at der er færre, der ”specialesumper”. Derudover bliver specialerne generelt bedre. Erfaringen fra tidligere studerende der har været vejledt i klynger er i øvrigt, at de har været meget glade for det. De nævner blandt andet at det er rart med den rigide struktur, men også rart med den fleksibilitet der er, ift. at jeg indlægger ”ekstra” vejledning hvis der er behov herfor.

Forventninger til dig

Overordnet set er det vigtigt for mig, at du som studerende forstår, at det at skrive et speciale er en proces – og at det er din proces. Det er dit speciale, og det er dig, der er ansvarlig for dit arbejde. Når det er sagt, er det vigtigt for mig at sige, at jeg er din vejleder, og jeg vil støtte fuldt op om, at det bliver en god proces, som du kommer godt i gang med og godt igennem. Derudover er det helt essentielt, at du engagerer dig i klyngen og forbereder dig ordenligt ift. den feedback, du forventes at give til de andre studerende i klyngen, samt overholder de rammer der er i klyngen.

Hvis du vil have mig som vejleder

Hvis du overvejer at have mig som vejleder, så vil jeg bede dig sende mig flg. per mail: 1. en problemformulering, 2. samt en kort emnebeskrivelse. Derudover skal du læse pjecen ’Brug din specialevejleder’, og selvfølgelig være indstillet på at blive vejledt i en klynge.

Det første møde er af ca. 10 minutters varighed. På dette møde forventningsafstemmer vi. Jeg vil gerne høre, hvad du har af forventninger til mig (og klyngen), og jeg vil ligeledes fortælle dig, hvad jeg har af forventninger til dig. Det er vigtigt, at vi har lignende forventninger til processen. Jeg forventer, at du er åben omkring dit ambitionsniveau og dine forventninger, så jeg bedst muligt kan tilrettelægge din vejledning.

Anden gang vi mødes er blot for at underskrive specialekontrakten. Herefter er vejledningsprocessen i gang. Du skal inden dette møde også have lavet en tidsplan, med afleveringsmilepæle og delmål. Det er

vigtigt at specialet deles op i, og tænkes som, små 'delmål' med separate deadlines – ellers kan det let gå hen og blive en uoverkommelig mundfuld. Derefter ses vi til den første klyngevejledning.

Derudover skal du vide at:

- Jeg som vejleder er meget struktureret – derfor forventer jeg også, at du overholder de deadlines/ aftaler, som vi laver.
- Jeg som vejleder ikke skriver lange mails mellem vejledningssmøderne. Dog er du meget velkommen til at skrive en kort mail, der kræver et kort svar – så processen bliver mere flydende.
- Vi i enkelte tilfælde godt kan holde et kort telefonmøde mellem de egentlige vejledningssmøder.
- Hvis du af den ene eller anden grund ikke kan være til stede ved en klyngevejledning, vil du som udgangspunkt have en vejledningsgang mindre.
- Jeg læser ikke hele specialet igennem inden du afleverer – alt i alt vil jeg ende med at have læst omkring halvdelen, men dette er et gennemsnit. Jeg vejleder som udgangspunkt ikke de sidste tre uger inden aflevering. Som udgangspunkt læser jeg kun det samme stykke tekst én gang, og jeg retter og redigerer som udgangspunkt ikke, men vejleder på de overordnede afsnit/ et overordnet plan.
- Jeg vil gøre hvad jeg kan til at du kan få tildelt et skrivebord/ specialeplads på CSS og på dagligt basis være en del af forskergruppen PCARE. Dog kan jeg desværre ikke garantere dette.

Gode råd til specialeprocessen

- Strukturér din tid! Giv dig selv overkommelige deadlines og sæt dig delmål for hver dag og for hver uge, for hvad du skal nå.
- Medtænk erhvervsarbejde, så du ikke lægger store deadlines oven i en travl uge på arbejdet.
- Vær åben for at du bliver klogere undervejs i processen, i takt med at du har læst mere. Revider din tidsplan i takt hermed.
- Begynd at skrive med det samme - allerede fra dag et. Det kan godt være du ikke ender med at bruge det du skriver, men skriv alligevel.
- Skriv noter og brainstorm når du ikke lige ved om det skal bruges i teksten eller ej - hellere skrive for meget end for lidt.
- Tænk på, hvem du skriver til: et speciale skal som tommelfingerregel være forståeligt for en medstuderende, som ikke nødvendigvis er inde i emnet.

Jeg ser frem til at vejlede dig og vil gøre mit til at din specialeskrivning bliver en god proces.....

